

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

*Gaetano
Donizetti*

Az

*La fille du
régiment*

EZREK
lányja

Tartalom

Cselekmény	7
<i>Az ezred lánya</i> – keletkezés, történelem	10
Egyik burokból a másikba – A rendező gondolatai	11
Abszurd opera megértésről, szeretetről, hazaszeretetről	
– Interjú Fabrizio Maria Carminati karmesterrel	14
Traumák és humor egy háborús történetben	
– Az új prózai dialógusok írójának gondolatai	16
Kovács András Péter prózai szövege – Részlet	17

Contents

<i>Synopsis</i>	20
<i>La fille du régiment</i> – <i>background and history</i>	23
<i>From one bubble to another</i> – <i>Thoughts of the director</i>	24
<i>Absurd opera about compassion, love, and patriotism</i>	
– <i>Interview with the conductor Fabrizio Maria Carminati</i>	27
<i>Trauma and humour in a war story</i>	
– <i>Thoughts of the author of the new prose dialogues</i>	32
<i>Prose by András Péter Kovács</i> – <i>Excerpt</i>	33

Gaetano Donizetti *Az* La fille du régiment

EZRED lányja

Vígopera két felvonásban, prózai jelenetekkel, francia és magyar nyelven,
magyar, angol és francia felirattal

*Comic opera in two acts, in French, with spoken dialogues in Hungarian,
with ungarian, English, and French subtitles*

A szövegkönyvet írta *Libretto by* **JULES-HENRI VERNON DE SAINT-GEORGES,
JEAN-FRANÇOIS-ALFRED BAYARD**

A prózai szöveget átdolgozta *The prose parts revised by* **KOVÁCS ANDRÁS PÉTER**

Rendező *Director* **POLGÁR CSABA**

Dramaturg **SZABÓ-SZÉKELY ÁRMIN**

Díszlet- és jelmeztervező *Set and costume designer* **IZSÁK LILI**

Világítástervező *Lighting designer* **BÁNYAI TAMÁS**

A magyar nyelvű feliratokat Nobel Noémi nyersfordítása alapján készítette

Hungarian surtitles based on the translation of Noémi Nobel by **SZABÓ-SZÉKELY ÁRMIN**

Koreográfus *Choreographer* **VETÉSI ADRIENN**

Karigazgató *Chorus director* **CSIKI GÁBOR**

Bemutató 2022. január 14., Erkel Színház

Premiere 14 January, 2022, Erkel Theatre

Marie **SZEMERE ZITA**

Tonio **HORVÁTH ISTVÁN**

Berkenfield márkiné *Marquise Berkenfield* **SCHÖCK ÁTALA**

Sulpice **PALERDI ANDRÁS**

Hortensio **PATAKI BENCE**

Szakaszvezető *Corporal* **RÁCZ ISTVÁN**

Egy paraszt *A peasant* **BIRI GERGELY**

Crackentorp hercegnő *Princesse Crackentorp* **SZALONTAY TÜNDE**

Ügyvédnö *Lawyer* **ALBERTI ZSÓFIA**

Közreműködik a Magyar Állami Operaház Zenekara és Énekkara
Featuring the Hungarian State Opera Orchestra and Chorus

Karmester *Conductor* **FARKAS RÓBERT**

Cselekmény

Első felvonás

A tiroli hegyekben egy falu lakói fegyvert készülnek fogni a bevonuló francia hadsereg ellen. Theresa Berkenfield márkiné udvarmestere, Hortensio kíséretében épp erre menekül biztonságot jelentő vidéki birtoka felé. A falu egyik lakója jó hírral érkezik: riadalomra semmi ok, a 21. tüzérezred a győztes csata után tábort bont, és odébbáll a hegyekből. Az ezred őrmestere, Sulpice Pingot terepszemlét tart, amikor csatlakozik hozzá Marie, az ezred „lánya”, akit évekkkel ezelőtt egy ütközet után találtak a közelben, és kollektív gyámság alá vettek, majd felneveltek és mindeneslánya neveztek ki. Sulpice kérdéseire Marie bevallja, hogy megismerkedett egy tiroli fiúval, aki megmentette az életét, de az őrmester határozottan megtiltja neki, hogy egy civilvel találkozzasson. Az ezred tagjai fogollyal érkeznek: Tonio az, a tiroli parasztfiú, aki Marie-t kereste a táborban. Sulpice és az ezred a francia hadsereg dicsőítésébe kezd, és kényszeríti Toniót, hogy igyon velük Franciaországra. Marie kimentené a fiút a helyzetből, de Sulpice sorakozót vezényel, Toniót pedig elkergetik a katonák. Marie egyedül marad, Tonio visszaszökik hozzá, és kölcsönösen örök szerelmet fogadnak egymásnak. Sulpice meglepi őket, és Marie kénytelen elmondani szerelmének, hogy ígérete szerint csak a 21. ezredből választhat férjet magának. Toniót megint elzavarják, Marie pedig dühében megfenyegeti Sulpice-t, hogy dezertál a seregből.

Megjelenik a márkiné és Hortensio, és arra kérik az őrmestert, hogy biztosítson katonai kíséretet számukra. Egy véletlen elszólásból Sulpice rájön, hogy a márkiné annak a levélnek a címzettje, amelyet évekkkel ezelőtt a kisgyerek Marie mellett találtak. A márkiné elmondása szerint Robert nevű bátyjának a lánya tűnt el, ő lehet Marie, a Berkenfieldek vagyonának egyetlen örököse. Sulpice bemutatja Marie-t újdonsült nagynénjének, aki bár kissé bárdolatlannak találja a lányt, bejelenti, hogy most azonnal magával viszi a kastélyába. Marie ellenkezik, de Sulpice támogatja az ötletet, mert ezt látja az egyetlen lehetőségnek arra, hogy Marie megszabaduljon a hadseregből. Újra megjelennek az ezred katonái, köztük Tonio, aki közben beállt a seregbe, hogy feleségül kérhesse a mindeneslányt. Marie azonban könnyes búcsút vesz bajtársaitól, és távozik a márkiné és Hortensio oldalán.

Második felvonás

A Berkenfieldek kastélyában a márkiné házasságot tervez Marie és Crackentorp hercegné unokaöccse között. A jövődóbeli házastársak még sosem találkoztak, de ez nem zavarja a márkiné és a hercegné birtok- és vagyonegyesítésről szövögetett elképzeléseit. Sulpice szintén a Berkenfield-kastélyban lábadozik egy sérülésből, a márkiné megpróbálja rávenni, hogy segítse a tervben. A márkiné igyekszik titokban tartani Marie neveltetését, és tökéletes hölgyet faragni belőle – több-kevesebb sikerrel. Énekelni is tanítja, de Sulpice sugalmazására a romantikus dal mindig az ezred indulójának refrénjébe csap át. A márkiné dühösen távozik, intézkednie kell, közeleg a házassági szerződés aláírásának időpontja. Sulpice megpróbálja meggyőzni a lányt, hogy nem járna rosszul a házassággal, Marie pedig rászánja magát, hogy ha már Tonióé nem lehet, akkor aláírja a szerződést. Ekkor meghallja az ezred indulóját: a 21. tüzérezred megérkezett a kastélyba, hogy elvigye magával a lányt. Marie egy újonnan kinevezett őrmesternél érdeklődik szerelme után, és alig akar hinni a szemének: az új őrmester nem más, mint Tonio. Sulpice-szel hármasban boldogan idézik fel a háborús emlékeket, majd Marie és Tonio arra kéri Sulpice-t, hogy járjon közben a márkinénál az érdeklődésben. A márkiné azonban hajthatatlan, kíméletlenül félresöpri Tonio romantikus lánykérését. Tonio ekkor felfedi, hogy együtt ápolták egy katonával, aki Marie apjának, Robertnek volt a szárnysegédje, és tőle megtudta, hogy a néhai tábornok nem a márkiné bátyja, hanem a szerelme volt, Marie tehát nem a márkiné unokahúga, hanem a törvénytelen lánya. Hortensio bejelenti a vendégek érkezését, az ügyvéd már előkészítette a házassági szerződést, csak alá kell írni. Az összezavarodott Marie végül enged a márkiné „anyai” nyomásának, de a 21. ezred katonái Tonio vezetésével berontanak, hogy megmentsek „lányukat”. A nemes vendégek elborzadnak, amikor megtudják, hogy Marie mindenlány volt a seregben, de ő kiáll „apái” mellett, elmeséli a neveltetését, és elmondja, hogy örökre hálás lesz a katonáknak. A márkiné meghatódik, rájön, hogy nem áldozhatja fel lánya boldogságát, és engedélyt ad, hogy hozzámenjen Tonióhoz. A katonák és a vendégek közösen éltetik a szerelmet és Franciaországot.

Az ezred lánya

– keletkezés, történelem

Az *ezred lánya* című opera 1840-es premierjének idejére Gaetano Donizetti (1797–1848) már Itália leghíresebb zeneszerzőjének számított, hírneve pedig nemzetközi szinten is igen gyorsan nőtt. Volt azonban egy hely, amelyet akkoriban még nem hódított meg: Párizs. Két francia drámaíróval karöltve egy olyan opera megalkotását tűzte ki célul, amelynek révén meghódíthatja a francia fővárost. Az *ezred lánya* azonnali sikert aratott Párizsban, és biztosította Donizetti ottani pozícióját. [...]

A legtöbb, konkrét irodalmi művet vagy történelmi eseményt feldolgozó operával ellentétben Az *ezred lánya* eredeti történet, melyet Jules-Henri Vernoy de Saint-Georges és Jean-François-Alfred Bayard librettisták írtak. Az opera a mesteri romantikus komédia minden elemét tartalmazza: egy kissé abszurd felállítás (egy fiatal lány, akit egy egész ezrednyi katona nevelt fel); két egymással háborúban álló fél (a franciák és a tiroliak); egy fiatal pár, akiknek szerelmük érdekében felül kell kerekedniük a két nép közötti versengésen; végül pedig egy boldog befejezés. Saint-Georges és Bayard egy jó adag francia hazafiasságot is beleszórt a történetbe, amivel feltehetőleg az opera népszerűségét kívánták biztosítani.

Az *ezred lánya* bemutatójának idején, 1840-ben Franciaországot már fél évszázada politikai zavargások és vérontás sújtotta. Így az opera derűs befejezése az „Éljen Franciaország!” felkiáltással fűszerezve minden bizonnyal lelket öntött a gondterhelt néphez, és – mint azt a szerzők remélték – jegyvásárlásra ösztönözte Párizs polgárait. [...]

Az *ezred lánya* szeméretlenül hazafias mű, és premierje óta gyakran használták politikai eszközként. A 19. században az operát rendszeresen tűzték műsorra Franciaország nemzeti ünnepén, július 14-én. A „Második Császárság” idején az opera zárórefrénjét nem hivatalos nemzeti himnuszként énekelték.¹

¹ *What to Expect from La Fille Du Régiment*,
<https://www.metopera.org/globalassets/discover/education/educator-guides/fille-du-regiment/fille.18-19.guide.pdf>

Egyik burokból a másikba

A rendező gondolatai

Vigjátékot színre vinni nagyon nehéz. Ha mindez opera, amiben ráadásul prózai megszólalások is vannak, az halmozott kihívást jelent. De akár prózáról, akár zenéről van szó, komédia esetében életbe vágóan fontos, hogy az ember rátaláljon a felvetett probléma magjára, vagyis arra, hogy miről akarunk beszélni a szórakozáson, szórakoztatáson kívül. Az *ezred lányában* ez a középpont Marie és az ő felnövéstörténete.

A „felhőtlen” katonaelet Donizetti-féle romantikus ábrázolása napjainkra elvesztette érvényességét. Viszont ma is érdekes, hogy egy lány, akit katonák neveltek fel, hogyan él egy másik világban, egy arisztokratikus, civil közegben, egy bimbózó szerelmi kapcsolatban. Nem véletlen, hogy maga az opera is kommunikációs félreértések halmaza: aki az egyik közegben él, nem tud a másik közegbelivel mit kezdeni.

Marie tehát egy olyan burokban nő fel, ahol szigorú szabályok mentén él mindenki, ahol mindig megmondják, mikor mit kell csinálni. Igen ám, de egyszer csak megreped ez a burok a szerelemmel, kinyílik a „doboz”, és a lány meglátja, hogy más lehetőségeket is rejt az élet. Egy tiroli parasztfiú képében megjelenik ebben a világban az individuum (szemben az ezreddel), és megkérdőjelezi a rendszert, illetve azt, hogy Marie-nak biztosan jó itt, és itt kell élnie. Majd színre lép Marie anyja, és azt mondja, hogy „élj nőként!” Ez szintén gyakori kérdésfelvetés máig: mitől nő a nő? A márkiné szerint mindenesetre attól, hogy szépen énekel, szép ruhát hord, felülemelkedik a problémákon. A lány ezzel átkerül egy másik dobozba, de ott se tud igazán élni, pedig mindkét világ a szeretet és az óvás jegyében hozza létre a maga burkát.

Mai szemmel nézve olyan ez a helyzet, mint az „elvált szülők gyerekéé”, akinek apja is, és anyja is a saját érvényességét próbálja demonstrálni, de közben elvész a gyerek akarata. Ezért is adódnak a darabban kapcsolatban a számomra legfontosabb kérdések, melyekre keresem a választ: Mi az a törődés, féltés, ami már fojtó és káros? A katonának állt fiú, aki visszajön, vajon ugyanaz az ember, akibe beleszeretett a lány? Valóban a kiutat jelenti számára?

Polgár Csaba

Abszurd opera megértésről, szeretetről, hazaszeretetről

Interjú Fabrizio Maria Carminati karmesterrel

Az ezred lányát számos francia motívum szövi át. Zenei szempontból mennyire francia opera az olasz Donizetti műve?

Az *ezred lánya* igazi olasz opera, amelyet olasz nyelven gondoltak ki és írtak meg, ám Franciaországnak ajánlották, és a francia „opéra comique”², vígopera szellemében keletkezett.

Ha Donizetti többi operájára és a bel canto³ más zeneszerzőinek a műveire gondolunk, hogyan illeszkedik ez a darab ebbe a sorba vagy stílusba?

Az *ezred lánya* nagyon magas szinten megkomponált, zenei epizódokkal átszótt párbeszédéből álló mű. Az írás fegyelmezettsége a kor francia és bécsi szellemének ajánlott bel cantói remekművet sejtet. Mondhatjuk, hogy felfedezhetjük benne a bel canto és a későbbi, tipikusan francia és közép-európai „joie de vivre”, azaz életöröm keverékét.

Milyen opéra comique vonások találhatók ebben a műben?

A vígjátéki pillanatoknak szentelt részek tipikus opéracomique-jelenetek. Jó példa erre a tercett, Tonio kavatínája, az „Ah! mes amis”, illetve a márkiné, Sulpice és Crackentorp hercegné szerepe. Nem hiányoznak ugyanakkor a Donizettire jellemző melankolikus hangvételű részek sem, mint például Marie áriái, Tonio második áriája és az *Imádság a Szűzanyához*.

2 A mű kitűnő példája az „opéra comique” (francia vígopera) műfajának, amely az egyes dalok között prózai részeket is tartalmaz.

3 A bel canto olasz kifejezés jelentése „szép ének”. Az irányzat a 19. század első harmadában élte virágkorát Itáliában, és a dallamformálást állítja a komponálás és az előadásmód középpontjába. Legkiemelkedőbb képviselői Gaetano Donizetti mellett Vincenzo Bellini és Gioachino Rossini.

Hogyan kapcsolja össze Marie mint a történet középpontja az opera által ábrázolt két világot, azaz a katonait és az arisztokratát?

Komikus helyzetek teremtésével két olyan társadalmi helyzetet állítanak szembe a szerzők, mint a nemesség és a katonaság. Marie klasszikus Donizetti-karakter, aki a zeneszerzőre jellemzően egyszerre testesíti meg a melankolikus és a vidám hangulatot. Ez a karaktertípus, illetve zenei világ újra és újra feltűnik Donizetti szerzeményeiben.

Az ezred lánya különféle problémákról és konfliktusokról szól, amelyek közül sok azonnal megoldódik. Feltehetnénk a kérdést, hogy hol vannak a nagy feszültségek a színpadon, és ezek miként jutnak kifejezésre a zenében.

Nincsenek valóban feszült pillanatok. Ez egy abszurdba hajló történet, tehát azt mondanám, hogy tökéletesen vígoperához illő. Az igazi érzés és történet, amely vezérfonalként vonul végig az egész operán, a Tonio és Marie közötti szerelem, boldog véget ér, mint Donizetti minden komikus, érzelmes remekművében.

Miért fontos számunkra ma ez a 180 évvel ezelőtt komponált opera?

Ez a jó, nemes érzések operája, amely elgondolkodtathat bennünket a társadalom olyan alapvető értékeiről, mint megértés, szeretet és hazaszeretet.

Az interjút készítette: Mátrai Diána Eszter

Traumák és humor egy háborús történetben

Interjú Fabrizio Maria Carminati karmesterrel

Az *ezred lánya* olyan vígopera, amely sok fontos és súlyos társadalmi, illetve lelki kérdést fölvet. Érdekes itt is megfigyelni, hogy a 19. században a háborút nem tragédiaként, nem pokolként fogták fel, hanem dicsőséges eseményként. Mára azonban megváltozott a háborúkép, és sokkal inkább traumatikus történelmi eseményként tekintünk rá. Ha Marie-ra, a főszereplőre gondolunk, hogy ő katonák között árván nőtt fel, az is a háborús traumákhoz tartozik. Pokoli élményekről beszélünk, olyan univerzumról, ahol az emberélet csupán annak a kérdése, hogy egy elsüvítő golyó éppenséggel talál-e. Ezt a világot még ha csak feketehumor szintjén is, de bele szerettem volna csempészni a szövegbe. Tudatos eszköz volt a részemről, hogy a szereplők más és más nyelvet beszéljenek. A márkiné, egy olyan sznob, arisztokrata burokból érkezik, aminek semmi köze a háborúhoz. Ezzel szöges ellentétben állnak a katonák, akiknek a világa és a nyelvezete egyaránt a háborúhoz kapcsolódik. Ez a különbség a megszólalásaikon keresztül is észlelhető. Szerencsére van közöm a katonasághoz, mert korábban magam is foglalkoztam fegyveres konfliktusok jogi kérdéseivel, így bizonyos szinten belelátok a hadviselés mindennapjaiba, sőt a katonák stresszoldó módszereibe is, aminek hasznát vettem a párbeszéd megírásakor.

Úgy gondolom, ennek a műnek erős üzenete van a mi, 21. századi életünkre nézve. Hajlamosak vagyunk a saját kis buborékunkban élni: pedig a világ sokkal több, mint amit látunk belőle – és ez igaz a katonák és a márkiné világszemléletére is. Ennek megfelelően az opera végén minden szereplő azzal szembesül, hogy több nézőpont van a sajátján kívül. Fontos tudatosítanunk, hogy az ember saját aspektusa pusztán *egy* a sok lehetséges közül, és ezért muszáj lenne kellő nyitottsággal és érzékenységgel hozzáállni a másokéhoz.

Kovács András Péter

Kovács András Péter prózai szövege

Részlet

MÁRKINÉ Még egyvalamiben számítok magára. Ma este megházasodik.
SULPICE Én? Nekem ez kicsit gyors...
MÁRKINÉ Dehogya maga! Marie!
SULPICE A Mari?
MÁRKINÉ Marie.
SULPICE Hogyhogy? Ki veszi el?
MÁRKINÉ Az udvarlója.
SULPICE Nem lokalizáltam itt semmilyen udvarlót.
MÁRKINÉ Mert még nem találkoztak.
SULPICE Hogy lesz a szertartás?
MÁRKINÉ Nem lesz szertartás. Marie aláírja az anyakönyvet és a házassági szerződést, amit aztán elvisznek az udvarba a hercegnek, és ő is aláírja.
SULPICE És a nászéjszakát hány futár bonyolítja?
MÁRKINÉ Ugyan már, Sulpice! Ez a házasság a legjobb, ami Marie-val történhet! Crackentorp herceg Bajorország leggazdagabb földesura!
SULPICE Mari mit szól hozzá?
MÁRKINÉ De facto deprimált.
SULPICE Mit csinált?
MÁRKINÉ Levert.
SULPICE Mit?
MÁRKINÉ Mindegy.
SULPICE Én a helyében dezertálnék.
MÁRKINÉ Mit csinálna?
SULPICE Mindegy.

Synopsis

Act 1

The inhabitants of a village in the Tyrolean mountains are preparing to take arms against the invading French army. Accompanied by her butler Hortensius, Theresa, the Marquise of Berkenfield, is fleeing to her country estate to find safety. One of the villagers arrives with good news: there is no need to worry: after the victory, the 21st artillery regiment will break camp and leave the mountains behind. The regiment's sergeant, Sulpice Pingot, is mustering the troops when he is joined by Marie, the regiment's "daughter" whom they had found nearby after a battle some years ago. The regiment has taken care of her, raised her, and appointed her canteen girl. When questioned by Sulpice, Marie admits that she has met a Tyrolean boy who had saved her life. The sergeant bans her from meeting any civilians. The members of the regiment arrive with a captive: it is none other than Tonio, the Tyrolean peasant boy, who had been looking for Marie in the camp. Sulpice and the regiment start praising the French army, and they force Tonio to drink to France. Marie tries to help the boy escape the situation, but Sulpice commands the men to line up, and Tonio is driven off. Marie is left alone, but Tonio finds a way back to her, and they vow their eternal love to one another. They are surprised by Sulpice, and Marie is forced to admit to her love that she had once promised to marry only from the 21st regiment. Tonio is again driven off, and in her anger Marie threatens to desert the army. The Marquise and Hortensius arrive and ask the sergeant to provide them with a military escort. From a slip of the tongue, Sulpice realises that the Marquise is the addressee of the letter that they had found so many years ago alongside the child Marie. The Marquise reveals that Marie must be her brother Robert's daughter, who had disappeared long ago: she is the sole heir to the Berkenfield inheritance. Sulpice introduces Marie to her newly found aunt, who finds the young girl slightly uncouth but quickly announces that she will be taking Marie to the castle immediately. Though Marie would object, Sulpice supports the idea, as he realises that is the only way Marie will be able to free herself of the army. The regiment's soldiers again appear, this time with Tonio, who proudly reports that he has joined the army so he can ask for the canteen girl's hand in marriage. Marie bids a tearful farewell to her comrades and leaves with the Marquise and Hortensius.

Act 2

In Berkenfield Castle, the Marquise and the Duchess of Crackentorp plan a marriage between Marie and the Marquise's nephew, the Duke of Crackentorp. Although the future couple have never met, this does not bother the plans being made by the Marquise and the Duchess for unifying their properties and assets. Sulpice is also staying at the Berkenfield Castle, recuperating from an injury, and the Marquise asks his help in executing the plan. The Marquise is attempting to keep Marie's rearing a secret and make her into a perfect lady – with varying success. Marie is even given singing lessons, but at Sulpice's instigation her romantic songs are replaced by the refrain to the regimental song. The Marquise storms off: she has to smooth the way for impending signing of the marriage contract. Sulpice tries to convince the girl that she will be happy in the marriage, and Marie caves in, agreeing to sign the contract if she cannot be Tonio's anyway. But she suddenly hears the regimental song: the 21st artillery regiment has arrived at the castle to carry her off. Marie enquires about Tonio at a newly appointed sergeant. She can barely believe her eyes: the new sergeant is none other than Tonio. Together with Sulpice, they gladly reminisce about the war, and Marie and Tonio then ask Sulpice to talk to the Marquise on their behalf. But the Marquise is adamant and takes no notice of Tonio's romantic proposal. Tonio then reveals that he had recently convalesced together with a soldier who turned out to be the aide-de-camp to Marie's father Robert, who told him that the former general was not the Marquise's brother but her lover: Marie is thus not the Marquise's niece but her illegitimate daughter! Hortensius announced the arrival of guests: the attorney has prepared the marriage contract and it is ready to be signed. The confused Marie finally gives in to the Marquise's "maternal" pressure, but the soldiers of the 21st regiment, led by Tonio, rush the room to save their "daughter". The noble guests are taken aback when they learn that Marie had been a canteen girl in the army: she proudly stands by her "fathers" and recounts the story of her upbringing, adding that she will always be thankful to the soldiers. The Marquise is finally moved and realises that she is unable to sacrifice her daughter's happiness: she grants her permission for Marie to marry Tonio. The soldiers and the guests cheer their love and France.

La fille du régiment – background and history

By the time *La Fille du régiment* premiered in 1840, Donizetti (1797–1848) was the most famous composer in Italy and a quickly rising international star. Yet there was one place he had yet to conquer: Paris. Joining forces with two French dramatists, Donizetti set about writing an opera that would make the French capital surrender to his compositional charms. *La Fille du régiment* was an instant triumph and cemented Donizetti's position in Paris. [...]

Unlike most operas, which are based on pre-existing literary or historical sources, *La Fille du régiment* features an original story developed by the librettists Jules-Henri Vernoy de Saint-Georges and Jean-François-Alfred Bayard. The opera has all the elements of a great romantic comedy: a slightly absurd premise (a young girl raised by an entire regiment of soldiers); warring factions (the French and the Tyroleans); a pair of young lovers who must overcome this rivalry to be together; and a happily-ever-after ending. Saint-Georges and Bayard also added a significant dash of French patriotism to the story, a choice likely intended to guarantee the opera's commercial success. In 1840, when *La Fille du régiment* premiered, France had been mired in political upheaval and bloodshed for half a century. Thus, the opera's upbeat ending, with its cries of "Long live France," was sure to lift local spirits—and, hopefully, inspire the Parisian public to buy tickets. *La Fille du régiment* is an example of "opéra comique," a genre that features spoken text between individual songs. Unlike recitative (the accompanied, declamatory style of singing which is often used for dialogue in opera), this spoken text is entirely unpitched and unaccompanied.

The story of *La Fille du régiment* is entirely fictional— but the political backdrop to the plot is steeped in history, including an actual Tyrolean rebellion during the Napoleonic wars. In 1805, Napoleon defeated the Austrian army at the Battle of Austerlitz; in the ensuing peace treaty large portions of Austria were ceded to the French government and Napoleon's satellite states in Central Europe. Among the regions newly under Napoleonic control was Tyrol, a mountainous area that spans parts of modern-day Austria and Italy. The Tyroleans, however, were not happy about being used as pawns in this game of geopolitical chess. The region had been part of Austria since the 14th century, and Tyroleans were proud Austrian patriots. In April 1809, an uprising broke out in Tyrol against the French invaders. [...]

La Fille du régiment is unabashedly patriotic, and since its premiere, it has often been used for political ends. During the 19th century, the opera was regularly performed on France's national holiday, July 14. During France's "Second Empire," the opera's final chorus was sung as an unofficial national anthem.¹

From one bubble to another

Thoughts of the director

It is very difficult to stage a comedy. And if that comedy also happens to be an opera that even contains prose, the challenge is all the greater. However, regardless of whether the piece is prose or set to music, it is essential that the comedy allow the viewer to discover the heart of the problem, namely what we are discussing in addition to the entertainment and laughs. In *La fille du régiment*, this core is Marie and the story of her upbringing. Today, Donizetti's portrayal of the "carefree" life of the soldier no longer has meaning. However, it is still interesting how a girl raised by soldiers lives in a different world, an aristocratic civilian milieu and a budding romantic relationship. It is no accident that the very opera itself is a cavalcade of communication mishaps: the people living in one group of society are unable to come to terms with those from the other.

Marie thus grows up in a bubble where everyone lives according to strict rules and where everyone is told what to do and when to do it. But this bubble ends up being burst by love, allowing the girl to catch a glimpse of the outside world and see that life also offers other possibilities. The individual (as opposed to the regiment) appears in her world in the form of a Tyrolean peasant boy, causing her to question the system and whether Marie is indeed happy and is where she should be. This is followed by Marie's mother entering the scene and telling her to "live like a woman!" This brings us to another popular issue today: what makes a woman a woman? According to the Marquise, a woman sings nicely, wears nice clothes, and rises above problems. This places the girl squarely in

¹ *What to Expect from La Fille Du régiment*,
<https://www.metopera.org/globalassets/discover/education/educator-guides/fille-du-regiment/fille.18-19.guide.pdf>

Szemere Zita, Pallerdi András

another bubble, where she is again unable to live freely, even though both bubbles were created in the name of love and protection.

Looking at the piece today, this situation resembles that of a child of divorced parents, where both the mother and the father try to assert their validity, losing the child's will in the process. For me, that is what raises the most important issues regarding the piece for which I am looking for the answer: What is the level of care or concern that is stifling and detrimental? Is the boy who signs up for the army and then returns the same man who the girl fell in love with? Is he truly her way out?

Csaba Polgár

Absurd opera about compassion, love, and patriotism

Interview with the conductor Fabrizio Maria Carminati

***La fille du régiment* contains a number of French motifs. From a musical perspective, to what degree is the Italian Donizetti's work a French opera?**

La fille du régiment is a true Italian opera that was dreamt up and written in Italian though it was dedicated to France and created in the spirit of true French "opéra comique"².

How does this piece fit in with Donizetti's other operas and the works and style of other bel canto³ composers?

La fille du régiment is a beautifully composed work consisting of dialogues interspersed with musical episodes. The disciplined nature of the writing reflects a bel canto work

---

² The work is an excellent example of "opéra comique" (French comic opera) that contains spoken dialogue between the arias.

³ "Bel canto" is an Italian expression meaning "beautiful song". The genre experienced its golden age in the first third of the 19th century Italy, and focuses on the craftsmanship of singing and the method of its performance. In addition to Gaetano Donizetti, its most prominent representatives include Vincenzo Bellini and Gioachino Rossini.

dedicated to the French and Viennese spirit of the age. You could even say it contains a mixture of elements of a bel canto and later, typically French and Central European “*joie de vivre*”, or joy of life.

What opéra comique characteristics does the work contain?

The parts devoted to comedy are typical opéra comique scenes. Good examples include the trio, Tonio's cavatina, the “*Ah! mes amis*”, and the roles of the Marquise, Sulpice, and the Duchess of Crackentorp. The melancholy bits typical of Donizetti are not missing either, such as Marie's aria, Tonio's second aria, and the *Prayer to the Virgin Mother*.

How does Marie, as the centre of the story, connect the two worlds depicted by the opera, that is, the military and the aristocratic one?

Through comic situations the authors present two social strata, that is, the aristocracy and the military, which are quite removed from each other. Marie is a classical Donizetti character who, typically of the composer, simultaneously embodies the melancholic and the funny atmosphere. This character type and musical world is a recurring theme in Donizetti's compositions.

La fille du régiment is about a number of problems and conflicts, and many are seemingly immediately resolved. We could raise the questions where the large tensions are on the stage and how they are expressed by the music.

There are no really tense moments. The story is borderline absurd, so I would call it perfectly suited to comic opera. The real emotion that permeates the entire opera is the love between Tonio and Marie, and they enjoy a happy ending, just as in all of Donizetti's emotional, comic masterpieces.

Why is this opera, written 180 years ago, still relevant today?

This is an opera of good, noble feelings, and it makes us think about the fundamental values of society such as compassion, love, and patriotism.

Interview by: Diána Eszter Mátrai

Szemere Zita, Pallerdi András, Horváth István

BE
A
WOMAN
TO
WATCH

Trauma and humour in a war story

Thoughts of the author of the new prose dialogues

La fille du régiment is a comic opera that raises a number of important, serious social and spiritual issues. It is interesting to see that in the 19th century, war was not considered a tragedy or hell, but a glorious event. Today, we have a different view of war and are much more wont to consider them traumatic historical events. Even the main character, Marie, and the fact that she grew up an orphan among soldiers is also a trauma of war. These are hellish experiences, a universe where human life depends only on whether a bullet whizzing by happens to hit someone or not. I wanted the text to reflect this side of the events, even if only using black humour. Having the characters speak different languages was a conscious decision on my part. The Marquise, who is a snob, arriving from her aristocratic bubble and who has nothing to do with the war is opposite the soldiers, whose lives and language are directly connected to the war. This difference is also apparent in their communications. Luckily, I know about the military, as I myself dealt with the legal issues of armed conflicts, which gives me some insight into the everyday world of war and even the methods used by soldiers to relieve stress, which I made use of when writing the dialogues.

I think the work has a strong message for our 21st century lives. We are all inclined to live in our little bubbles, even though the world is much more than what we see of it: and the same is true for the world view of the soldiers and the Marquise. Accordingly, at the end of the opera all the characters face the fact that there are other viewpoints beside their own. It is important to realise that one's aspects are only *one* of a possible multitude, which requires us to approach others openly and with great sensitivity.

András Péter Kovács

Prose by András Péter Kovács

Excerpt

SULPICE My wedding? That's a bit fast for me...

MARQUISE Not yours! Marie's!

SULPICE Maria?

MARQUISE Marie!

SULPICE How come? Who is marrying her?

MARQUISE Her suitor.

SULPICE I have not localized any suitors here.

MARQUISE Because they have not yet met.

SULPICE How will the ceremony take place?

MARQUISE There will be no ceremony. Marie will sign the registry and the marriage contract, which will be taken to the Prince, and then he will sign them too.

SULPICE And how many couriers will take care of the honeymoon?

MARQUISE Come now, Sulpice! This marriage is the best thing that could happen to Marie! Prince Crackenthorp is the richest landowner in Bavaria!

SULPICE What does Maria think?

MARQUISE She is de facto dejected.

SULPICE She did what?

MARQUISE She's down.

SULPICE Where?

MARQUISE Never mind.

SULPICE I would desert if I were her.

MARQUISE You'd do what?

SULPICE Never mind.

BE
A
WOMAN
TO
WATCH

Felelős kiadó *Responsible publisher:* **Dr. Ókovács Szilveszter,**
a Magyar Állami Operaház főigazgatója *General Director of the Hungarian State Opera*
A műsorfüzetet írta és szerkesztette

The programme was written and edited by **Mátrai Diána Eszter**

Angol fordítás *English translation:* **Multi-Lingua Fordító és Tolmács Kft. Multi-Lingua, Inc.**

Fotók *Photos:* **Berecz Valter**

Képszerkesztő *Photo editor:* **Iványi Jozefa**

Frissített kiadás: 2024 *Revised edition: 2024*

Schöck Atala, Szemere Zita, Horváth István és az OPERA Énekkara
/ OPERA Chorus

STRATÉGIAI PARTNEREK
STRATEGIC PARTNERS

ARANY FOKOZATÚ TÁMOGATÓK
GOLD LEVEL SPONSORS

